

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI

“MILLIY IQTISODIYOTIMIZDA INVESTITSİYALAR VA MOLIYAVIY
RIVOJLANISHNI OLIY MUHANDISLIK MAKTEBLARI BILAN
INTEGRATSIYALASHTIRISH SAMARADORLIGI”

TEZISLAR TO‘PLAMI

2024-yil 1-avgust–27-sentabr

MAXSUS SON

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

*Elektron nashr. 56 sahifa.
E'lon qilishga 2024-yil 30-iyulda ruxsat etildi.*

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich, i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., Navoiy davlat pedagogika instituti rektori
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, p.f.f.d., (PhD), Buxoro muhandislik-texnologiya instituti rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU Hududiy ta'lim muassasalari va markazlar bo'yicha prorektor v.b.
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TDIUprofessori
Nosir Mahmudov, i.f.n. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d., TSUE professori
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Musayeva Shoirazimovna, SamDu IS instituti professori
Cham Tat Huei, (PhD) USCI universiteti professori, Malayziya
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d.,(PhD) "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d.,(PhD) TAQU katta o'qituvchisi
Djudi Smetana, p.f.n., Pittsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Krissi Lyuis, p.f.n., Pittsburg davlat universiteti dosenti, Pittsburgh, Kansas, AQSH
Ali Konak (Али Кўнак), i.f.d., prof., Karabuk universiteti dosenti, Turkiya
Glazova Marina Viktorovna, i.f.n., "LUKOIL-Energoservis" Kompaniyasi iqtisodchisi, Moskva.
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., (PhD) TDIU dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Oqil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Abdurakhmanov Kalandar Khodjaevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, DSc, Prof., Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Rae Kwon Chung, honorary professor of TSUE, Nobel laureate, South Korea,

Osman Mesten, member of the Turkish Parliament, head of the Turkey-Uzbekistan Friendship Society

Buzrukkhanov Sarvarkhan Munavvarkhanovich, DSc, Deputy Minister of Higher Education, Science and Innovation of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Durbek Kudratillayevich, DSc, Prof., Deputy of the Legislative Chamber of the Oliy Majlis of the Republic of Uzbekistan

Akhmedov Sayfullo Normatovich CSc, Prof., Rector of Academy of Labor and Social Relations

Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, DSc, Prof., TSUE Vice-Rector for Scientific Affairs and Innovation

Kalonov Mukhiddin Bakhritdinovich, DSc, Prof., Rector of the Navoi State Pedagogical Institute

Siddikova Sadokat Ghaforovna, PhD, Rector of the Bukhara Institute of Engineering and Technology

Khudoykulov Sadirdin Karimovich, DSc, Prof., acting Vice-rector for regional educational institutions and centers of TSUE

Yuldashev Mutallib Ibragimovich, DSc, Prof., of TSUE

Nasir Mahmudov, I.f.n. Professor of Tashkent State University of Economics

Samadov Askarjon Nishonovich, CSc, Prof., of TSUE

Slizovsky Dimitriy Yegorovich, DSc, Prof., of the People's Friendship University of Russia

Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, DSc, Prof., Rector of International "Nordic" University

Akhmedov Ikrom Akramovich, DSc, Prof., of TSUE

Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja ugli, DSc, Prof., of TSUE

Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of the DGPO of the Republic of Uzbekistan

Ochilov Farkhod, Head of the DCECGPO of the Republic of Uzbekistan

Eshtayev Alisher Abduganievich, DSc, Prof., of TSUE

Shoira Azimovna Musaeva, professor of SamDu IS Institute

Cham Tat Huei, PhD, professor at USCI University, Malaysia

Akhmedov Javokhir Jamolovich, PhD, deputy of executive director of the "El-yurt umidi" fund

Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, PhD, Senior Lecturer at Tashkent University of Architecture and Construction

Judy Smetana CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Chrissy Lewis CSc, Associate Professor, Pittsburgh State University, Pittsburgh, Kansas, USA

Ali Konak DSc, Prof., Associate Professor of Karabuk University, Turkey

Glazova Marina Viktorovna, CSc, economist at LUKOIL-Energoservis Company, Moscow.

Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, associate professor of TSUE

Sevil Piriyeva Karaman, PhD, doctoral student at Ankara University, Turkey

Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, independent researcher of TSUE

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor

Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori

Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori

Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti

Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti

Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti

Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti

G'afurov Doniyor Orifovich, p.f.f.d., (PhD)

Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti

Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti

Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Zamonaviy agrotexnologiyalar hosildorlik garovi	15
K.A.Sharipov, V.A.Karimov	
Oliy ta'lim tizimida iqtidorli talabalar bilan ishlashni tashkil etish. toshkent davlat iqtisodiyot universiteti va xorijiy davlatlar tajribasi.....	19
S. M. Mirzaliyev	
Tijorat banklari aktiv operatsiyalarining daromadlilikini oshirish masalalari.....	24
Adilov Mirkomil Miralimovich	
Yoshlar turizmi bilan bog'liq tushunchalarni o'rganishning nazariy jihatlar.....	27
Allayor Norboev Ismoilovich	
The importance of risk management to ensuring the stability of commercial banks	30
Abdusalomov Jahangir Oktam ugli	
Davlat oliy ta'lim muassasalarida ta'lim xizmatlari xarajatlari hisobining asoslari.....	33
Abduraxmanov Otabek Patidinovich	
Inson kapitalini boshqarishda inteluktual salohiyatni iqtisodiy bilimlar bilan mustahkamlash dolzarbligi	36
Kurbanbayeva Sevara Marat qizi	
Reducing corruption through tax mechanisms	39
Musayeva K.Y	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida o'zbekistonda kichik biznesning rivojlanish jarayonlari tahlili	42
Akbarov Abdulhamid Akmal o'g'li	
Davlat budjeti xarajatlarining samaradorlik indikatorlaridan samarali foydalanish orqali makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlash masalalari	45
S.M.Xolxo'jayev	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlari eksport salohiyati tahlili	47
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi	
Issues of greening the economy in ensuring sustainable economic growth.....	51
Nurmetova Muyassar Jumanazarovna	
Reducing corruption through tax mechanisms	54
Musayeva K.Y	

KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI EKSPORT SALOHIYATI TAHLILI

Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi
Toshkent menejment va iqtisodiyot instituti
Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'lim boshlig'i

Annotatsiya: Ushbu tezisda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarining eksport salohiyati va erishilgan natijalar tahlili olib borilgan va strategiyalar ko'rib chiqilgan. Eksport salohiyatini oshirish, mamlakat iqtisodiyoti uchun muhim ahamiyatga ega bo'lib, yangi bozorlarni egallash va global raqobatbardoshlikni kuchaytirishga imkon yaratadi. Moliyaviy qo'llab-quvvatlash va huquqiy yordam orqali tadbirkorlarning eksport faoliyatini rag'batlantirish, zamonaviy texnologiyalar va innovatsiyalarni joriy etish, ta'lim va malaka oshirish orqali professional rivojlanishni ta'minlash zarurligi muhokama qilingan.

Kalit so'zlar: eksport salohiyati, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik, raqobatbardoshlik, bozor tadqiqotlari, marketing, brendlash, moliyaviy qo'llab-quvvatlash, huquqiy yordam, texnologik rivojlanish, innovatsiyalar, ta'lim va malaka oshirish, hamkorlik, tarmoq yaratish.

Abstract: This thesis analyzes the export potential and achieved results of small businesses and private entrepreneurial entities, and examines relevant strategies. Increasing export potential is crucial for the national economy, as it creates opportunities for entering new markets and enhancing global competitiveness. The necessity of stimulating entrepreneurs' export activities through financial support and legal assistance, implementing modern technologies and innovations, and ensuring professional development through education and skill enhancement is discussed.

Key words: Export potential, small business and private entrepreneurship, competitiveness, market research, marketing, branding, financial support, legal assistance, technological development, innovations, education and skill enhancement, collaboration, network building.

Аннотация: В данной тезисе проведен анализ экспортного потенциала и достигнутых результатов малых бизнесов и частных предпринимательских субъектов, а также рассмотрены соответствующие стратегии. Повышение экспортного потенциала имеет важное значение для экономики страны, поскольку это создает возможности для захвата новых рынков и усиления глобальной конкурентоспособности. Обсуждается необходимость стимулирования экспортной деятельности предпринимателей через финансовую поддержку и юридическую помощь, внедрения современных технологий и инноваций, а также обеспечения профессионального развития через образование и повышение квалификации.

Ключевые слова: экспортный потенциал, малый бизнес и частный предпринимательство, конкурентоспособность, рыночные исследования, маркетинг, брендинг, финансовая поддержка, юридическая помощь, технологическое развитие, инновации, образование и повышение квалификации, сотрудничество, создание сетей.

KIRISH

Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlari jahon iqtisodiyotida kichik biznes subyektlari eksport faoliyatini yanada takomillashtirishga oid ko'plab ilmiy tadqiqotlar olib borilmoqda. Kichik biznes subyektlari eksport salohiyatidan samarali foydalanish, soha eksport faoliyatini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash va tartibga solishning zamonaviy usul va vositalarini joriy etish, eksport uchun qulay muhit yaratish, eksport faoliyati infratuzilmasini shakllantirish va samaradorligini oshirish, kichik biznes subyektlarini eksport faoliyatini rag'batlantirishga yo'naltirilgan iqtisodiy mexanizmlarni yo'lga qo'yish borasidagi tadqiqotlar shular jumlasidandir.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 29-noyabrdagi PF-5587-son "Mahalliy ishlab chiqaruvchilarning eksport salohiyatini yanada rag'batlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"¹, 2020-yil 18-avgustdagi PF-6042-son "Respublikada eksport va investitsiya salohiyatini yanada rivojlantirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"², 2020-yil 21-oktyabrdagi PF-6091-son "Eksport faoliyatini moliyaviy qo'llab-quvvatlashni yanada kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"³gi farmonlari, 2019-yil 24-maydagi PQ-4337-son "Eksport faoliyatini moliyalashtirish va sug'urta himoyasi mexanizmlarini kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"⁴, 2020-yil 7-maydagi PQ-4707-son "Eksport faoliyatini yanada qo'llab-quvvatlash chora-tadbirlari to'g'risida"⁵, 2021-yil 14-yanvardagi PQ-4949-son "2021-yilda O'zbekiston Respublikasining eksport salohiyatini amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"⁶, 2021-yil 13-iyuldagi PQ-5184-son "Eksport faoliyatini moliyaviy qo'llab-quvvatlashni yanada kuchaytirish to'g'risida"⁷gi qarorlari va Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 8-iyuldagi VMQ-429-son "Bojxona ma'muriyatchiligi va tartib-taomillarini yanada soddalashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"⁸, 2019-yil 6-maydagi VMQ-373-son "O'zbekiston Respublikasi Investitsiyalar va tashqi savdo vazirligi huzuridagi Eksportni rag'batlantirish agentligi faoliyatini tashkil etish to'g'risida"⁹gi qarorlari hamda mazkur faoliyatga tegishli boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarda belgilangan vazifalarni amalga oshirish ushbu tadqiqotga muayyan darajada xizmat qiladi.

Mamlakatimizda olib borilayotgan iqtisodiy islohotlar xorijiy davlatlar bilan savdo aloqalarining jadal o'sishiga xizmat qilmoqda. Xususan, mamlakatning eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qabul qilingan qarorlar mahalliy kompaniyalarga tashqi bozorlarda ko'proq tajriba orttirishga imkon beradi. Pirovardida ular jahon savdosida raqobatdosh ustunlikka ega bo'ladi. Respublikada bu borada so'nggi yillarda amalga oshirilayotgan eksportni rag'batlantirish, importni optimallashtirish va umuman olganda tashqi savdo muvozanatini ta'minlash maqsadida amalga oshirilgan choratadbirlar natijasida, 2023-yil yanvar-fevral oyida respublikaning tashqi savdo aylanmasi 8,9 mlrd. AQSH dollariga yetdi va 2022-yilning yanvar-fevral oylariga nisbatan 176,4 mln. AQSH dollariga yoki 2,0 % ga ko'paydi (1-rasm).

TASHQI SAVDO AYLANMASI (yanvar-fevral, mln. AQSH dollari)

Tashqi savdo aylanmasi

2023- y.: **8 947,9** **+2,0 %**

(2022- y.: **8 771,5**)

Saldo

2023- y.: **-2 618,6** (2022- y.: **-471,3**)

Eksport

2023- y.: **3 164,6** **-23,7 %**

(2022- y.: **4 150,1**)

Tovarlar: **1 420,7**

Xizmatlar: **561,9**

Nomonetar oltin: **1 182,0**

Import

2023- y.: **5 783,3** **+25,1 %**

(2022- y.: **4 621,4**)

Tovarlar: **5 485,0**

Xizmatlar: **298,3**

1 – rasm. O'zbekiston Respublikasining eksport salohiyatining holati 2022–2023-yillarda¹⁰.

- 1 <https://lex.uz/ru/docs/-4456804>
- 2 <https://lex.uz/ru/docs/-4954642>
- 3 <https://lex.uz/docs/-5060630>
- 4 <https://lex.uz/docs/-4351732>
- 5 <https://www.lex.uz/uz/docs/-4806730>
- 6 <https://lex.uz/docs/-5219216>
- 7 <https://lex.uz/uz/docs/-5510356>
- 8 <https://lex.uz/docs/-5500359>
- 9 <https://lex.uz/uz/docs/-4322380>
- 10 <https://invexi.org/uz>

Eksport hajmi 3 164,6 mln. AQSH dollariga (2022-yilning yanvar-fevral oylariga nisbatan 23,7 % ga ko'paydi) va import hajmi 5 783,3 mln. AQSH dollariga (25,1 % ga ko'paydi) yetdi. Hisobot davrida – 2 618,6 mln. AQSH dollari qiymatida manfiy tashqi savdo balansi qayd etilgan.

O'zbekiston Respublikasi jahonning 155 mamlakati bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Rossiyada (16,2 %), XXRda (14,9 %), Qozog'istonda (7,8 %), Germaniyada (6,4 %), Turkiyada (6,1 %), Koreya Respublikasida (3,4 %) va Qirg'iz Respublikasida (1,9 %) qayd etilgan.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI TASHQI SAVDO AYLANMASIDA ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO'LGAN DAVLATLAR (2023- yil yanvar-fevral, mln. AQSH dollari)

Rossiya	XXR	Qozog'iston	Germaniya	Turkiya
TSA – 1 450,1	TSA – 1 330,0	TSA – 699,2	TSA – 573,0	TSA – 547,7
Eksport: 454,0 Import: 996,1	Eksport: 183,6 Import: 1 146,4	Eksport: 157,8 Import: 541,4	Eksport: 11,0 Import: 562,0	Eksport: 222,7 Import: 325,0
16,2 %	14,9 %	7,8 %	6,4 %	6,1 %
Koreya Respublikasi	Qirg'iz Respublikasi	Litva	Fransiya	Shveysariya
TSA – 308,0	TSA – 167,2	TSA – 160,5	TSA – 151,7	TSA – 131,4
Eksport: 6,0 Import: 302,0	Eksport: 129,1 Import: 38,2	Eksport: 14,5 Import: 146,0	Eksport: 60,3 Import: 91,4	Eksport: 3,9 Import: 127,4
3,4 %	1,9 %	1,8 %	1,7 %	1,5 %

2 –rasm. O'zbekiston Respublikasi eksport ulushi davlatlar kesimida¹¹.

2023-yil yanvar-fevral oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 32,6 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2022-yilning mos davriga nisbatan 3,0 % ga ko'paydi. Xalqaro iqtisodiy aloqalarning rivojlanishi eksportning barqaror o'sishiga ko'maklashadi va bu, o'z navbatida, ma'lum natijalarga erishish uchun zamin yaratadi. Mamlakatning eksport salohiyatini oshirish, eksportyorlarni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish maqsadida amalga oshirilgan islohotlar natijasida eksportyorlar soni 3 354 taga yetdi va ular tomonidan 1 982,6 mln. AQSH dollari (nomon-etar oltindan tashqari) qiymatidagi (2022-yilning mos davriga nisbatan 10,9 % ga ko'paydi) tovar va xizmatlar eksport amalga oshirildi.

1-jadval. O'zbekiston Respublikasining xorijiy mamlakatlarga eksporti ko'rsatkichlari¹².

№	Davlatlar	Mln. AQSH dollari		O'sish sur'ati, %da		Egallab turgan o'rni	
		2022	2023	2022	2023	2022	2023
1.	Rossiya	348,2	454,0	154,4	130,4	1	1
2.	Turkiya	237,8	222,7	109,8	93,7	3	2

¹¹ <https://invexi.org/uz>

¹² Muallif tomonidan ishlangan.

3.	XXR	324,1	183,6	113	56,7	2	3
4.	Qozog'iston	143	157,8	94,1	110,3	4	4
5.	Qirg'iziston	116,5	129,1	127,6	110,8	5	5
6.	Avg'oniston	103,3	109,3	94,6	105,9	6	6
7.	Tojikiston	65	70,5	120,2	108,4	7	7
8.	Fransiya	2,1	60,3	115,8	28,8	40	8
9.	Pokiston	10,4	30,3	71,3	2,9	18	9
10.	BAA	14,9	29,3	2,5	196,9	12	10
11.	Turmaniston	18,7	19,3	144,1	103,5	10	11
12.	Eron	23,6	18,5	87,6	78,3	9	12
13.	Belarus	14,7	16,9	2,6	115,1	13	13
14.	AQSH	5,7	15	113,8	2,7	24	16
15.	Ozarbajjon	13,4	16,8	127,6	125,6	15	14
16.	Polsha	18,5	15,4	164,1	83,3	11	15
17.	Litva	7,5	14,5	138,9	194,5	20	17
18.	Buyuk Britaniya	9,8	14,2	2,7	144,5	19	18
19.	Germaniya	13,7	11	2,7	80	14	20
20.	Latviya	11,9	12,2	116,7	102,4	16	19

Ekspart tarkibida tovarlar ulushi 82,2 % ni tashkil etib, ular sanoat tovarlari (19,4 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (7,0 %) va turli xil tayyor buyumlar (6,0 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

Xulosa qilib aytganda O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlari hayotiy siklining nisbatan keyingi pog'onalariga o'tilishi endilikda soha imkoniyatlaridan yanada to'laroq foydalanish hamda uning tarkibiy tuzilishini yanada takomillashtirish, eksport faoliyatidagi ishtirokining kengaytirilishini ham taqozo etmoqda. Fan-texnika taraqqiyotining jadallashuvi, jahon iqtisodiyotida globallashtirish jarayonlarining chuqurlashuvi kichik biznes korxonalarining nafaqat tashqi iqtisodiy faoliyatda ishtirok etishi, balki yirik xo'jalik yurituvchi subyektlarga munosib raqobatchi bo'lishi uchun ham yangi imkoniyatlarni ochmoqda. Biroq, ushbu yo'nalishda sezilarli natijalarga erishish uchun kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarini davlat tomonidan faol qo'llab-quvvatlanishi, birinchi navbatda, tegishli shart-sharoitlarning yaratib berilishi muhim hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 30-yanvardagi "O'zbekinvest" eksport-import milliy sug'urta kompaniyasining faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 46-sonli qarori. <https://www.lex.uz>
2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, 08.07.2021 yildagi 429-son. "Bojxona ma'muriyatchiligi va tartib-taomillarini yanada soddalashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida", <https://lex.uz>
3. <https://proreforms.uz>
4. <https://www.adb.org>
5. <https://www.adb.org>
6. Nosirova.N. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlari eksport salohiyatini oshirish yo'llari, Том 1 № 2 (2023): страховой рынок узбекистана март-апрель 2023 г. <https://insurance.tsue.uz/index.php/journal/article/view/24>.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024-maxsus son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

